



УНИВЕРСИТЕТ  
ПО АРХИТЕКТУРА  
СТРОИТЕЛСТВО  
И ГЕОДЕЗИЯ

бул. "Хр. Смирненски" №1, София 1046, Р. България  
тел.: (02) 963-52-45, факс: (02)865 68 63  
e-mail: [aceadm@uacg.bg](mailto:aceadm@uacg.bg); <http://www.uacg.bg>

**Геодезически факултет при УАСГ**

ДО  
ПРОФ. Д-Р ИНЖ. ИВАН МАРКОВ  
РЕКТОР НА УАСГ

## Д О К Л А Д

от проф. д-р инж. Елена Пенева - Златкова  
Декан на Геодезически факултет

**Относно:** запитване от Министерство на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ) относно професионалните компетенции в областта на устройственото планиране и инвестиционното проектиране, свързани с изработване на подробни устройствени планове – планове за регулация, по отношение на образователно-квалификационна степен „магистър“ по специалности “Архитектура” и “Геодезия” въз основа на обема и съдържанието на учебните дисциплини - техен № 92-00-732/14.12.2022 г.

**Уважаеми г-н Ректор,**

Във връзка с отправеното запитване от Министерство на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ) относно професионалните компетенции в областта на устройственото планиране и инвестиционното проектиране, свързани с изработване на подробни устройствени планове – планове за регулация, по отношение на образователно-квалификационна степен „магистър“ по специалности “Архитектура” и “Геодезия” въз основа на обема и съдържанието на учебните дисциплини, представям на Вашето внимание становището на катедра „Приложна геодезия“ към ГФ при УАСГ.

**Приложение:** Съгласно текста.

гр. София  
09.05.2023 г.

Декан на Геодезически факултет:

/проф. д-р инж. Елена Пенева - Златкова/



**СТАНОВИЩЕ  
ОТ КАТЕДРА „ПРИЛОЖНА ГЕОДЕЗИЯ” КЪМ ГЕОДЕЗИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ  
ПРИ УАСГ**

**Относно:** получавани професионални компетенции в областта на устройственото планиране и инвестиционното проектиране въз основа на обема и съдържанието на учебните дисциплини от специалност „Геодезия“

Становището е във връзка със запитване от Министерство на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ) относно професионалните компетенции в областта на устройственото планиране и инвестиционното проектиране, свързани с изработване на подробни устройствени планове – планове за регулация, по отношение на образователно-квалификационна степен „магистър“ по специалности “Архитектура” и “Геодезия” въз основа на обема и съдържанието на учебните дисциплини.

Подробните устройствени планове (ПУП), съгласно чл.110 (ал.1) от ЗУТ представляват: ПР – план за регулация, ПУР – план за улична регулация, ПЗ – план за застрояване, ПРЗ – план за регулация и застрояване, РУП – работен устройствен план и ПП – парцеларен план, които се придружават от следните планове и план-схеми:

- Планове за вертикално планиране;
- План-схеми за водоснабдяване и канализация;
- План-схеми за електроснабдяване;
- План-схеми за топлоснабдяване;
- План-схеми за газоснабдяването;
- План-схеми за комуникационно-транспортни и др.

Видимо, съдържанието на ПУП включва графични разработки с мултидисциплинарен характер, всяка от които се изработва от инженер или архитект, притежаващ техническа правоспособност в съответствие с придобитата им специалност и образователно-квалификационна степен. ПЗ се изработва от архитект; ПР, ПУР и ПП - от инженер по Геодезия; плах-схема за ВиК - от инженер, специалност ВИК; план-схема за електроснабдяване - от електроинженер и т.н.

Придобитата образователно-квалификационна степен по специалност „Геодезия” в Геодезически факултет при УАСГ (ГФ при УАСГ), включва изучаване на следните дисциплини, отнасящи се пряко към изработването на ПУП и техните изменения:

- „Териториално устройство” – обща заетост 120 уч. часа;
- „Устройство на урбанизирани територии” – обща заетост 120 уч. часа;
- „Подробни устройствени планове” – обща заетост 120 уч. часа;
- „Вертикално планиране” – обща заетост 240 уч. часа;
- „Инженерна геодезия – I част” – обща заетост 150 уч. часа;
- „Инженерна геодезия – II част” – обща заетост 150 уч. часа;
- „Учебна практика по „Инженерна геодезия” – обща заетост 108 уч. часа.

Общо 1 008 уч. часа.

В специализация „Приложна геодезия”, се изучават и дисциплините:



## Геодезически факултет при УАСГ

- „3D моделиране във Вертикалното планиране” – обща заетост 150 уч. часа;
  - Геодезически работи при проектиране на инфраструктурни и комплексни обекти – обща заетост 150 уч. часа.
- Общо 300 уч. часа.

Забележка: Броят на учебните часове, отбелязани по-горе е съгласно утвърден учебен план на специалност „Геодезия“ за учебна година 2022/2023 и представят общата заетост на студентите.

В ГФ при УАСГ, студентите в специалност „Геодезия“, част от регулираните професии „Инженер в геодезията, картографията и кадастъра” и „Инженер в инвестиционното проектиране – част Геодезическа“ се обучават за получаване на знания, умения и компетентности, съобразно изискванията за изработване на ПУП:

1. В дисциплината „Подробни устройствени планове” студентите се обучават по теми, имащи пряко отношение с изработването на: план за регулация, план за улична регулация, техните изменение и парцеларни планове. В часовете, предвидени за упражнения, се изработва проект за план за регулация на населено място, включващ улични и вътрешни регулационни граници. Изработват се и проекти за изменения на план за регулация във връзка с делба и обединяване на поземлени имоти. Обучението на студентите в специалност „Геодезия“ продължава с изработване на нивелетни проекти и надлъжни профили на улици, неразделна част от плана за регулация.

2. Трябва да се има предвид, че изработването на план за регулация е свързано с урегулиране не само на поземлени имоти, които ще бъдат застроявани, но и на улици. Проектирането на улична регулация е пряко свързано с проектирането на улична нивелета и изисква познания и умения за работа със съществуващ и проектен терен, координатни и височинни системи, превишения, наклони и други параметри, така че проектното положение на улицата в план да гарантира нейното реализиране и във височинно отношение. Не случайно, плановете за регулация се придружават и от планове за вертикално планиране, отново изучавани от студенти в специалност „Геодезия” в ГФ при УАСГ и изработвани от правоспособни инженери по Геодезия. Проектирането на улична регулация е свързано и с дефиниране на геометричните елементи на улиците в пространството, съобразно съществуващи на място ситуационни елементи, сгради и имотни граници. Проектираните осови и регулационни линии отговарят на определени геометрични изисквания, подробно изучавани в дисциплината „Подробни устройствени планове“.

3. Изработването на планове за регулация е свързано и със знания и умения, отчитащи имотните граници в кадастралните карти и планове, съществуващи планове за регулация в графичен и цифров вид, определяне на площи в дадена координатна система, уреждане на сметки по регулация и други технически параметри.

4. Изработването на планове за регулация и поддържането им в цифров вид се съобразява и с нормативни изисквания по отношение на използваните и прилагани в страната координатни и височинни системи, което често налага и използване на съответните преходи и трансформации, изучавани единствено от специалност „Геодезия“ .

5. Изработването на планове за регулация е свързано и с използване на изходни данни от предходни планове за регулация, които не са в цифров вид. Това налага необходимостта от тяхното векторизиране, дейност изискваща знания, умения и компетентност по



## Геодезически факултет при УАСГ

отношение на: дигитализиране и георефериране на карти, планове и схеми; работа с координатни и височинни системи; оценка и анализ на точността на получените данни при прехода от графичен към цифров вид.

6. Трябва да се има предвид, че прилагането и изменението на планове за регулация е тясно свързано и с изменения на действащата кадастрална карта и кадастрални регистри, дейности които също се изучават единствено от специалност „Геодезия“ и в практиката се изработват от инженери по Геодезия.

7. Създаването на планове за регулация е свързано и с тяхното прилагане, предвид което плановете за регулация се придружават от трасировъчни планове, изискващи отново знания, умения и компетентност, по отношение на методи на трасиране, трасировъчни данни и изходни геодезически точки и репери, теми изучавани от специалност „Геодезия“ в други базови и профилиращи дисциплини.

Пряко свързани с устройственото планиране и инвестиционното проектиране в т.ч. и изработването на план за регулация, респ. план за улична регулация са знания и умения, придобити в множество дисциплини от учебния план на специалност „Геодезия“ в ГФ при УАСГ. Това е наложено от факта, че изработването на план за регулация, респ. план за улична регулация изисква задълбочени знания и умения, както и компетентност относно: кадастрални карти и планове и техните точности; работа с теренни повърхнини, проектни наклони и улични нивелети; координатни системи и височинни системи; преходи и трансформации; оцифряване на изображения, георефериране на изображения; цифрови модели на територията (ситуация и релеф) и др.

Във връзка с това, обучението по специалност „Геодезия“ в ГФ при УАСГ от регулираните професии „Инженер в геодезията, картографията и кадастъра“ и „Инженер в инвестиционното проектиране – част Геодезическа“ трябва да се разглежда като единен процес, който има своята методологична основа, т.е. трябва да се имат предвид и множество други дисциплини, които в различна степен имат отношение към разглежданата в настоящото становище проблематика, като например:

- „Геодезия I част“ – обща заетост 240 уч. часа;
- „Геодезия II част“ – обща заетост 240 уч. часа;
- „CAD системи“ – обща заетост 120 уч. часа;
- „Екология“ - обща заетост 90 уч. часа;
- „Геоинформатика I и II част“ – обща заетост 240 уч. часа;
- „Обработка и анализ на цифрови изображения“ – обща заетост 120 уч. часа;
- „Кадастър I и II част“ – обща заетост 180 уч. часа;
- „Устройство на земеделски територии“ – обща заетост 150 уч. часа;
- „Физическа геодезия“ – обща заетост 120 уч. часа;
- „Картни проекции“ – обща заетост 120 уч. часа;
- „Глобални навигационни спътникови системи и мрежи“ - обща заетост 120 уч. часа;
- „Управление на проекти“ - обща заетост 120 уч. часа.

Забележка: Броят на учебните часове, отбелязани по-горе е съгласно утвърден учебен план на специалност „Геодезия“ за учебна година 2022/2023 и представят общата заетост на студентите.

Не на последно място следва да се отчете и фактът, че дисциплината „Регулации и вертикално планиране на населени места“ се изучава в специалност „Геодезия“ още в началото на нейното създаване (1942 г.). Тогава под името „Земемерно инженерство“, това е една от двете специалности във Висшето техническо училище в България, в първата му учебна година (1942/1943 учебна година).

С последващо изменение на учебния план на специалността, дисциплината „Регулации и ВП“, се разделя на две отделни части - „Подробни устройствени планове“ и „Вертикално планиране“. През ранните години от нейното въвеждане са издадените и не малко на брой учебници в тази област от страна на проф. инж. Кирил Груев и проф. инж. Владимир Йончев, и двамата завършили специалност „Геодезия“, и били ръководители на катедра „Приложна геодезия“ към Геодезически факултет в периода 1945 – 1972 г.:

- Геодезия в планиране на населени места – част I. К. Груев, 1952 г.
- Геодезия в планиране на населени места – част II. К. Груев, 1954 г.
- Вертикално планиране на населени места. К. Груев, 1955 г.
- Планиране и благоустройство на населените места. Вертикална планировка. Вл. Йончев, 1954 г.
- Планиране и благоустройство на селата. Вл. Йончев, 1955 г.
- Регулации и вертикално планиране на населени места. Вл. Йончев, 1974 г.

В исторически преглед прави впечатление, че съществуващите планове за регулация още от началото на 20-ти век, са създавани и авторизирани от инженери със специалност „Геодезия“. Горното е видно както в действащи така и в архивни планове за регулация и планове за улична регулация, дигитализирани и налични в интернет страницата на АГКК, раздел „Геокартфонд“. Тази традиция е намерила своето място и в структурите на общинските администрации – плановете за регулация и плановете за улична регулация са контролирани и поддържани изключително от специалисти с образование в областта на Геодезията.

С оглед на направените по-горе уточнения, катедра „Приложна геодезия“ към Геодезически факултет при УАСГ, счита че единствено **ЗАВЪРШИЛИТЕ ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ С ОБРАЗОВАТЕЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННА СТЕПЕН „МАГИСТЪР“ ОТ ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ 5.7 „АРХИТЕКТУРА, СТРОИТЕЛСТВО И ГЕОДЕЗИЯ“ С ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ „ИНЖЕНЕР-ГЕОДЕЗИСТ“ И ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО УЧЕБЕН ПЛАН 10 СЕМЕСТЪРА/5 УЧЕБНИ ГОДИНИ ЗА РЕДОВНА ФОРМА НА ОБУЧЕНИЕ ИЛИ 12 СЕМЕСТЪРА/6 УЧЕБНИ ГОДИНИ ЗА ЗАДОЧНА ФОРМА НА ОБУЧЕНИЕ ПРИТЕЖАВАТ НЕОБХОДИМИТЕ ЗНАНИЯ, УМЕНИЯ И ПРОФЕСИОНАЛНА КОМПЕТЕНТНОСТ ДА ИЗРАБОТВАТ И ПРИЛАГАТ ПЛАНОВЕ ЗА РЕГУЛАЦИЯ (ПУП - ПЛАНОВЕ ЗА РЕГУЛАЦИЯ, ПЛАНОВЕ ЗА УЛИЧНА РЕГУЛАЦИЯ, ТЕХНИТЕ ИЗМЕНЕНИЯ И ПАРЦЕЛАРНИ ПЛАНОВЕ).**

Катедра „Приложна геодезия“ към ГФ при УАСГ подкрепя напълно и становищата на ДНСК по този въпрос с изх. № СТ-309-01-157/19.02.2014г. и № СТ-309-04-465/25.10.2019 г., а именно:



УНИВЕРСИТЕТ  
ПО АРХИТЕКТУРА  
СТРОИТЕЛСТВО  
И ГЕОДЕЗИЯ

бул. "Хр. Смирненски" №1, София 1046, Р. България  
тел.: (02) 963-52-45, факс: (02)865 68 63  
e-mail: [aceadm@uacg.bg](mailto:aceadm@uacg.bg); <http://www.uacg.bg>

### Геодезически факултет при УАСГ

„...ПУП следва да се извършва от авторски колектив, включващ както архитект, така и съответните проектанти – инженери по части геодезия, пътно строителство, електро, ВиК и т.н., като всяко едно физическо лице – проектант от членовете на авторския колектив следва да притежава техническа правоспособност за частта, която проектира.“

„... архитектът не може да изработва планове за регулация и за вертикално планиране, поради липса на техническа правоспособност. Поради същата причина – липса на техническа правоспособност, инженерите геодезисти, електро, ВиК и т.н. не могат да изработват застроителни планове.“

„...проектирането на застроителни планове следва да се извърши от архитект, а регулационните планове да се изготвят от инженер със специалност „Геодезия“...“

Настоящото становище е съставено и подкрепено от преподавателите в катедра „Приложна геодезия“ към ГФ при УАСГ, имащи компетенции в изложената по горе професионална област: доц. д-р инж. Антонио Ангелов, доц. д-р инж. Тодор Костадинов, гл.ас. д-р инж. Емилия Илиева, гл.ас. д-р инж. Евгени Кръстанов, гл.ас. д-р инж. Румяна Анева, ас. инж. Петя Борисова.

доц. д-р инж. Антонио Ангелов  
Ръководител катедра „Приложна геодезия“